

Panium - Nomer Siji

Bab Sewelas

Jeff Pippenger

2025-02-25

Wis sawetara wektu, kita wis ngarahake manah lan kawigatosan kita marang sajarah kang kasamun ing Daniel 11:40, lan ing sawetara minggu pungkasan iki, Pangéran wis nuntun panggalih kita marang ayat 27:

Lan atiné raja loro iki bakal tumuju marang piala, lan wong loro iku bakal ngucap goroh ana ing satunggaling méja; nanging iku ora bakal kasil, amarga wekasané isih bakal kelakon ing wektu kang wus katetepaké. Daniel 11:27.

Wiwitané, aku durung yakin bab rinciané—kapan, ing ngendi, lan sapa sing lungguh ana ing méja kuwi, padha saling matur goroh—nanging pitakon-pitakon iki saiki lagi ditliti manèh. Sajeroning sawetara dina Sabat kapungkur, aku wis nindakaké sawetara kaluputan cilik nalika ngudi ngliwati larik-larik iki. Nanging, lumantar apa sing dakpracaya minangka pituduhing pangayomaning Allah, pakempalan-pakempalan sing kaweca ing ayat 13–15, sing dilambangaké déning Kaisaréa Filipi, wiwit kababar. Sanadyan isih ana sawetara unsur sing mbutuhaké panyampurnan, aku percaya yèn Pangéran wis ngangkat asta Panjenengané saka ayat-ayat iki supaya maknané kababar.

Pangretosan iki langsung ngrembaka cetha sawisé pasamuwan Zoom ing Sabat kepungkur. Seminggu sadurungé kuwi, aku kasengsem banget déning sesambungan sajarah kang ruwet lan jlimet ing ayat 10–15. Aku nulis lan ngirim pesen teks marang sawetara wong, njlentrehaké pamikiranaku, lan nyuwun idin supaya bisa dakwenehaké ing wayah Jumat sore. Aku lagi ngupaya nata prakara-prakara ing sajroning ayat-ayat mau, kanthi keyakinan yèn ana prakara kang pinunjul banget lan jero tegesé. Pancen ana, nanging dudu kaya kang wiwitané dakusulaké. Sanadyan sajroning seminggu setengah kepungkur aku bola-bali kesandhung nalika gumulat karo pérangan iki, aku ngenali sawijining panguwasaing pangrèhing Allah kang wis dakrasa akrab. Gusti lagi mbikak segel sawijining kayektèn kang mirunggan lan wigati banget. Sawisé unsur manungsa kawedhar kanthi tuntas lan disisihaké, kayektèn iku—kang kabukak déning Singa saka taler Yehuda—katon luwih jero tinimbang kang biyèn tau dakmangertèni.

Ayat Lima nganti Sanga

Putin, minangka raja sisih kidul, nggambarake Ptolemeus, kang bakal menang ing perang Ukraina, netepi ayat 11. Sacara historis, kamenangan Ptolemeus IV Philopator ing Peperangan Raphia netepi ayat iki, minangka pralambang tumrap kasil Putin sing wis cedhak. Ayat 5–9 ngandharake sawijining sajarah kang mratandhani luwih dhisik pamaréntahan kapausan sajrone 1.260 taun (538–1798) kanthi rinci temen. Rincian-rincian iki wis bola-bali ditliti ing jaman-jaman kapungkur, mula ing kéné aku mung bakal nyorot

sawijining tenger profetik kang katetepake ing ayat 5–9 lan kang kakumandhangake manèh ing mangsa 538 nganti 1798.

Mangsa iki diwiwiti kanthi sawijining prajanjèn antarané karajan Ptolemaik ing sisih kidul lan karajan Seleukid ing sisih lor, kang disahaké nalika ratu ing sisih kidul maringaké putriné dadi garwané ratu ing sisih lor. Panyawijèn iki miwiti sawijining rentang pitung taun kang mungkasi nalika ratu ing sisih kidul nyerbu sisih lor, nangkep ratu ing sisih lor lan nggawa dhèwèké dadi tawanan menyang Mesir, lan sawisé kuwi ratu kang katangkep mau séda sawisé tiba saka jaran.

Prajanjian kang Kacilakan

Panyerangan iku asalé saka prajanjèn sing wis dilanggar. Sawisé mangsa pitung taun iku diwiwiti, ratu saka lor nyingkiraké garwané kang kapisan supaya bisa nggarwa putri saka kidul lan ngukuhaké prajanjèn iku. Ing tembé, dhèwèké mbuwang garwa saka kidul mau lan mulihaké ratuné kang asli. Prastawa iki njalari ratu kang kapisan mrentah supaya ngukum pati ratu saka kidul bebarengan karo para pandhèrèké, nganti nuwuhaké bebendu gedhé saka kulawarga ratu kidul ing Mesir.

Kanthi kawicaksanan pangenalan nabi, pitung taun bisa katitik minangka rong mangsa saben-saben telung setengah taun, kaya katuduhake déning telung setengah taun sadurungé lan sawisé salib, kang bebarengan makili minggu sing lumantar iku Kristus netepaké prajanjian. Telung setengah iku uga katitik ana ing paukuman pitu kaping sing kalaksanakake marang karajan sisih lor Israèl wiwit taun 723 SM nganti taun 1798. Pitu kaping iku kabagi dadi rong mangsa saben-saben sèwu rong atus sawidak, kanthi taun 538 minangka titik tengahan. Gambaran-gambaran bab pitu kang kabagi dadi rong mangsa telung setengah iki dudu prakara kebeneran, nanging prakara kang disengaja.

Ing pamecahe minggu punika, Kristus netepake prajanjian; salib punika nggambarake pusatipun, lan kanthi mekaten punika nandhani Kristus ngaturake pawartos punika piyambak sajroning telung taun setengah, lajeng para sakabate ngaturake pawartos ing mangsa ingkang sami. Ing pitung wekdal nglawan karajan lor, taun 538 mbelah sajarah dados satunggal mangsa nalika kapingan ngidak-idak papan suci lan bala, lajeng kapausan ngidak-idak papan suci lan bala sajroning mangsa ingkang sami. Ing pralambang kenabian, “pitung” dipralambangake kanthi telung taun setengah, ingkang salajengipun dipralambangake déning patang dosa kalih wulan, telung dina setengah utawi taun, sèwu kalih atus suwidak, rong puluh lima rong puluh, lan satunggal mangsa, rong mangsa, saha sapara mangsa. Miturut konteksipun, kabèh cacah punika saged dipun-gantos-gantosake.

Prajanjian ing antarané Karajan Ptolemaik, sing dipréntah déning para turuné Ptolemy I (salah sawijining jenderalipun Alexander Agung), sing nguwasani Mesir, lan Kakaisaran Seleukia, sing dipréntah déning para turuné Seleucus I (jenderal liyané saka Alexander), sing nguwasani pérangan gedhé Wétan Tengah, kalebu Siria, iku mungkasi Perang Siria Kapindho ing taun 253 SM. Perang iku wis diwiwiti pitung taun sadurungé, yaiku ing taun 260 SM. Pitung taun sawisé prajanjian iku dipastèkaké, prajanjian iku dilanggar ing taun

246 SM. Patbelas taun, kabagi dadi rong mangsa pitung taun. Separo pisanan iku perang lan separo kapindho iku tentrem. Patbelas taun iku diwiwiti kanthi Perang Siria Kapindho lan dipungkasi kanthi Perang Siria Katelu. Jinising simetri ing sajarah iki saya katonjol nalika panjenengan mangertèni yèn sajarah iku dipratelakaké ing ayat lima nganti sangang saka pasal sewelas. Prajanjian iku lan pelanggarané dadi pokok utama ayat-ayat kasebut lan sajarah sing netepi ayat-ayat mau.

Prakawis iki salaras karo dominasi kapapaan wiwit taun 538 nganti 1798. Cedhak pungkasaning jaman iku, Napoleon Bonaparte mlebu ing sawijining prajanjian karo Vatikan. Kanthi nyebut pelanggaran Vatikan marang Prajanjian Tolentino taun 1797, Napoleon ngutus Jenderal Berthier ing taun 1798 supaya nyekel paus minangka tawanan. Paus mau séda ing Prancis ing taun 1799. Mangsa 1.260 taun iki diandharaké kanthi rinci ana ing ayat 31–39.

Sajarah ayat 5–9 sejajar karo ayat 31–39, maringi rong paseksi ana ing Daniel 11. Loro-loroné nuduhaké tenger-tenger profètis kang padha, mbukak dinamika antarané para ratu ing sisih kidul lan sisih lor. Saben mangsa dilambangaké déning telung taun setengah, lan dipungkasi kanthi ratu sisih kidul menang, nyekel ratu sisih lor, lan nggawa dhèwèké menyang tanah kidul, ing ngendi ratu-ratu lor loro-loroné mati. Ing kaloro kedadéan iku, kaya kang kasebut ing teks, ratu sisih kidul bali karo barang rampasan:

Lan uga bakal nggawa para tawanan menyang Mesir, yaiku allah-allahé, para panggedhéné, lan piranti-pirantié kang aji saka salaka lan emas; lan dhèwèké bakal tetep lestari nganti sawetara taun luwih suwe tinimbang ratu lor. Daniel 11:8.

Kanggo Ptolemy, iki yaiku bandha sing sadurungé dijarah déning raja lor; déné kanggo Napoleon, iki yaiku kasugihan Vatikan sing dirampas lan digawa menyang Prancis. Loro garis paseksi iki nuduhaké yèn pejahé raja lor dilambangaké kanthi tumibane saka jaran. Ing Wahyu 17, wanita sing nunggang kéwan iku makili Gréja Katulik:

Mulané dhèwèké ngeteraké aku ana ing Roh menyang ara-ara samun; lan aku weruh ana wong wadon lenggah ana ing sadhuwuré kéwan warna abang kirmizi, kebak asmane pangéca marang Allah, lan nduwèni pitu sirah lan sapuluh sungu. Wahyu 17:3.

Kéwan galak kang ditumpaki déning wong wadon iku yaiku United Nations. Wahyu 17 njlentrehake pamulihané marang kakuwasan sawisé tatu pati ing taun 1798. Minangka karajan kaping wolu, dhèwèké nerusaké pamaréntahané manèh, dilambangaké kanthi nunggang kéwan galak mau:

Lan wong wadon kang kokdeleng iku kutha gedhé iku, kang mrentah para ratu ing bumi. Wahyu 17:18.

Tatune matèni ing taun 1798 wis diprayogakaké sadurungé ing ayat 5–9 nalika ratu sisih lor tiba saka jaran lan mati. Rong larik iki ing Daniel 11 lumaku sajajar karo ayat 41–45. Angger-angger dina Minggu ing USA, kang ditandhani ing ayat 41, miwiti tunggangan pungkasan kapausan ing kéwan iku—sawijining mangsa kang kacermin ing rong larik iki.

Nalika Ellen White nyathet manawa “akeh saka sajarah” sing kasampurnakaké ing Daniel 11 “bakal kaulang,” ayat 5–9 lan 31–39 selaras karo ayat 41–45.

Mung Ayat Patang Puluh

Wiwit ayat 31 nganti 45, mung ayat 40 kang mapan ana ing sanjabaning periode kenabian telung dina satengah. Ayat iki nggambarake sawijining sajarah kang unik ing sajroning sapratelon pungkasan saka 45 ayaté Daniel. Ing ayat 16, sajarah Roma Kakaisaran kafir kababar lumantar papat panguwasa—Pompey, Julius Caesar, Augustus Caesar, lan Tiberius Caesar. Kamenangan Augustus ing Peperangan Actium ing taun 31 SM miwiti pamaréntahan Roma Kakaisaran sajrone 360 taun, kanthi mangkono netepi “wektu” ing ayat 24:

Panjenengané bakal mlebu kanthi tentrem malah tekan panggonan-panggonan kang paling subur ing provinsi iku; lan panjenengané bakal nindakaké apa kang durung tau ditindakaké déning para leluhuré, utawa déning leluhuré para leluhuré; panjenengané bakal nyebarake ing antarané wong-wong mau barang rampasan, barang jarahan, lan kasugihan: malah panjenengané bakal ngrancang siasaté nglawan bètèng-bètèng kang kuwat, nganti sawatara mangsa. Daniel 11:24.

Sasampuné Actium, Roma ndadèkaké Mesir dados sawijining provinsi ing taun 30 SM. Telung atus nem puluh taun salajengipun, ing taun 330, Constantine mindhah ibukutha kakaisaran saking Roma dhateng Konstantinopel. “Wektu” punika selaras kanthi profetik kaliyan 1.260 taun pamaréntahan kapausan lan 7 taun ing ayat 5–9.

Wiwit ayat 16, Roma Kakaisaran kapir nguwasani nganti ayat 30, nyakup prajanjian para Makabe karo Roma lan garis turunan Kristus. Nanging, ayat 16–30 selaras karo ayat 31–39 lan 41–45. Mulané, ing 30 ayat pungkasan Daniel 11, metu sawijining garis ramalan kang ajeg—kajaba ayat 40, ing ngendi “wektu wekasan” ditandhani ing taun 1798 lan 1989.

Kanthi sawetara pangecualèn cilik ing ayat 2 lan 3—ing kono sing pungkasan saka wolung présidhèn ngalih dadi nguwasani sepuluh ratu saka Perserikatan Bangsa-Bangsa—rong ayat kawitan iku cocog karo ayat 40, nggambarake angger-angger Minggu lan owahing saka karajan kaping nem menyang karajan kaping pitu lan kaping wolu. Ayat 3 lan 4 cocog karo ayat 45 lan Daniel 12:1, nggambarake munggah lan rubuhe karajan Yunani, minangka paralel karo madege lan karusakane kapausan ing ayat 41 nganti Daniel 12:1. Loro-loroné, yaiku wong wadon lan kéwan galak sing ditumpaki déning wong wadon mau, padha mungkasi tanpa pitulungan, saéngga mraèkaké wiwitan lan pungkasan Daniel 11 ing njaban sajarah ayat 40. Aleksander Agung nglambangake Perserikatan Bangsa-Bangsa, padha laku jina karo sundel saka Tirus (raja ing sisih lor wiwit ayat 41 lan sabanjuré), sing sekaligus dadi kéwan galak lan naga.

Ayat Sanga lan Sepuluh

Ayat 5–9 dipunrampungaken nalika wekdal pungkasan ing taun 1798, dene ayat 10 nandhani taun 1989. Mangkono, rentang antawisipun ayat 9 lan 10—saking 1798 dumugi

1989—nglambangaken pérangan ingkang kaandharaken saking ayat 40, miwiti sajarahipun ingkang kasingid. Kangge njlentrehaken: meh saben ayat ing Daniel 11 nggambaraken pamaréntahan kapausan wiwit taun 538 dumugi 1798. Ayat 40 nyakup taun 1798 dumugi angger-angger dina Minggu ing Amerika Sarékat. Ayat 6–9 dados pralambang jaman kapausan, dene ayat 10 ndhisiki ambrukipun USSR ing taun 1989. Mila, ayat 11–15 nyakup rentang wiwit taun 1989 dumugi angger-angger dina Minggu, kados ingkang kaéling-elingaken wonten ing ayat 16, 31, lan 41.

Ayat 40 kabagi dadi rong pérangan. Pérangan kapisan, saka taun 1798 nganti 1989, diwiwiti lan dipungkasi déning sawijining “wektu pungkasan.” Pérangan kapindho diwiwiti ing taun 1989, ing papan nalika pérangan kapisan rampung. Ayat 1 lan 2 ngenali runtutan présidhèn sing diwiwiti ing taun 1989, selaras karo pérangan kapindho saka ayat 40. Ayat 11 nandhani wiwitaning perang Ukraina ing taun 2014, déné ayat 12 nyorot akibat-akibat sing ratu kidul sing menang iku ndadèkaké tumrap awaké dhéwé. Ayat 13 wus nyedhaki kasampurnan, nanging ing kéné kita nyathet yèn ayat 11 ana ing sajroning pérangan kapindho saka ayat 40—sawisé 1989, nanging sadurungé undhang-undhang Minggu (ayat 41).

Ayat 13–15 nuding marang Perang Panium ing taun 200 SM, yaiku taun nalika Roma kapir wiwit ngleksanakake pangaribawa marang prakara-prakara manungsa, kang magepokan karo perang iku. Kadadéyan iki dumadi adoh sadurunge mlebué Pompey menyang Yérusalèm ing ayat 16, lan iki maringi bukti sajarah kang ngenali ayat 41 minangka hukum Minggu ing Amérika Sarékat.

Saben garis kenabian lan panggenapingé ing sajarah ing Daniel 11 dumunung salah siji ana ing sajarah ayat 40 (1798 tekan undhang-undhang Minggu) utawa wiwit ayat 41 nganti Daniel 12:1. Saka 45 ayat mau, ayat 1, 2, 7–15, lan 40—cacahé rolas—ditrapaké marang garis wektu ayat 40 nalika dilapisi garis ing ndhuwur garis. Ayat 40 kabagi dadi rong pérangan ing taun 1989. Ayat 1, 2, lan 10–15 cocog karo separo kapindhoné. Ayat 1 lan 2 nlusuri garis para présidhèn ing sajarah kéwan bumi, déné ayat 10–15 nggambaraké telung perang proksi sing diatur déning ratu sisih lor (kakuwatan kapausan) wiwit taun 1989 nganti undhang-undhang Minggu. Telung perang proksi mau diwiwiti karo Amérika Sarékat, sing ing ayat 40 diidentifikasi minangka “kreta, kapal, lan para nunggang jaran.”

Kita badhé nerusaké ing artikel salajengipun.